

ՆՈՐ ԴԱՐ

ՕՐԱԳԻՐ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԱԶԳԱՅԻՆ ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ

Գ/Ն 20 Փարա

ԸՍՏՐԻ 23 ԲԵՆՆՈՒՆԻ ԷՎԷԼ

ՀԻՆԳԵԱՐԹԻ 23 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ 1876

Ն. Տ. ՅՈՒՆՎԱՐ 4 ԹԻՒ 1932

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ՎԱՔԸԹԻ ՄԵԿ ՈՒՐԻՇ

ԽՏՐՈՒԹԻՒՆԸ

Վաքըթի մէկ յօդուածին դէմ պէտք եղածէն պակաս կերպով խօսեցանք անցեալ օր. այսօր ալ միեւնոյն յօդուածին մէկ ուրիշ կէտին վրայ խօսինք:

Եւրոպական սահմանադրութեանց կողմէ՝ իսլամաց մէջ դործադրութեան գլուխը պահանջել մեծ անխոհեմութիւն է. եւրոպայի մէջ ի գործ դրուած սահմանադրութեանց Օսմանեան կառավարութեան մէջ ի գործ դրուելով՝ թէև Օսմանեան կառավարութեան հպատակութեանը տակ դնուած քրիստոնեայներն կրնայ դահաւուցած ըլլալ, բայց միւսլիմներուն համար բան մը եղած չկրնար ըլլալ. ընդհակառակն հաւատարմը ռուծիւնը խանդարած և ամեն բան ասկիւ վրայ եղած կըլլայ:

Իրա՞ւ այդպէս է արդեօք թէ ուրիշ կերպ, այդ վերջի թողլով մեք յա կուզենք նախ ցոյցնել թէ վաքըթ իր այս յօդուածովը ուրիշ բան բրած չեղաւ, բայց եթէ հաստատած թնամեաց այն փաստը թէ թիւրքի մէջ հաւատարմութիւն չկայ, և թէ թուրքի մէջ քրիստոնեայները վար և իսլամները վեր բռնուիլ կուզուին:

Չենք ուզեր խօսիլ հասանցելոյն վրայ, թէ իրօք այնպէս էր կամ չէր, այլ կուզենք խօսիլ վերջին հրատարակեալ սահմանադրութեան վրայ, որով իրաւատար հաւատարմութիւն, կրօնական և ցեղական անխորոշութիւն և ընդհանուր Օսմանցիութիւն խոտաւորեցաւ:

Մեք գիտնալով հանդերձ թէ սոյն սահմանադրութեան մէջ լուրեւայն պահուած ինչ առանձնաշնորհումներ կան, ատոնց վրան չբացինք, վասն զի հասարակաց օգուտը լուծիւն կը պահանջէր առ այժմ, ժամանակին թողլով օրինաւոր և պաշտօնական վիճաբանութեամբ այն քօղերուն բացուիլը. սակայն վաքըթ առաջ կանցնի և պէտք չեղած ատեն՝ երկրին ընդհանուր սահմանադրութեան մէջ, որու ամեն կարգի հպատակ իրեն անխորոշութեան դրօշակ պլլուելու էին՝ խորութեան հիմունք դնուած ըլլալը պարծանք կը բացատրէ, և սակայն երբ ցեղերու յաղթական իրաւունքը և պարտութեան նուաւորութիւնը կը ջնջուի, երբ ամեն մարդ հաւասար տուրք կը վճարէ, երբ ամեն մարդ հաւասարութեան սկզբամբ ըստ արժանեաց հայրենիքի պաշտօններ կատարել կը պատրաստուի, երբ քրիստոնեայն ես ալ զինուոր պիտի դրուիմ, ես ալ ոստիկան պիտի ըլլամ կըսէ՝ անդիէն տաճկական թերթի մը ելլել իսլամութեան շահ բնտուրուն մէջ ինչ նշանակութիւն կայ: Եւ եթէ սա իսլամութեան շահ կը բնտուէ՝ քրիստոնեայն ալ ինչո՞ւ քրիստոնեութեան շահ չբռնուէ, որո՞ւ հետեւանք խտրութիւն է ըստ առաջնոյն և կործանում երկրին: Միթէ տակաին խօսե՞լ պէտք է համոզելու համար թէ քրիստոնեայն քրիստոնեայ և իսլամը իսլամ գտնուելուն և կամ այնպէս ծընած ըլլալուն փոխարէն բարձրագոյն վայելում մը արքայութեան մէջ յուսալու է և ոչ այս աշխարհի մէջ:

Քաղաքական աշխարհը ծընելու՝ ուտելու՝ խմելու՝ ամուսնանալու և իրեն մարդ ամենայն ապահովութեամբ ապրելու աշխարհ է. այս նպատակին համար համար կառավարութիւններ հաստատուած են, և զատութիւններ տրուած են՝ մրցումներ գոյացած են՝ ընկերութիւններ ստեղծուած են՝ բնական ճշմարտութիւններ որոնուած են և մեծապէս սա վճիռը ընդունուած է թէ ով որ նիւթապէս ու բարոյապէս շատ կաշխատի և շատ յառաջադիմութիւն կընէ՝ այն քիչ աշխատողէն և ետ մնացողէն աւելի կապրի. աւելի ապահովութիւն կը գտնէ և աւելի երջանիկ կըլլայ:

Քաղաքակիրթ աշխարհին ո՞ր կողմը տեսնուած է այնպիսի կառավարութիւն մը՝ որու օրէնքները այնպիսի հիման մը վրայ դրուած ըլլան որ միեւնոյն կառավարութիւնը բաղկցնող ժողովրդեան մէջէն այն ինչ կրօնքը դաւանողներն ետ մնան:

Թող բացարձակ ըսէ մեզ վաքըթ. կամ քրիստոնեայքս սոյն երկրին կառավարութիւնը բաղկացնող ազատ և հաւասար ժողովուրդն ենք, կամ չենք. եթէ ենք՝ ուրեմն ալ պէտք է կրօնքը աղօթատեղին հաւասար և աշխարհային երջանկութիւնը քաղաքական պաշտօնատունը հաւասար: Իսկ եթէ չենք, այն ատեն ուրեմն գերի ենք և իբր այն լուրեւ ենք. սակայն Օսմ. վեհապետը մեզ այնպէս ըսած չունի երբեք, այլ միշտ հաւասար քաղաքացի էք. կրօնքնիդ հաւատարմապէս պաշտելու ազատ էք և իբրեւ հաւասար քաղաքա-

ցի ամեն պաշտօն բաց է ձեր առջև կըսէ. ուրեմն վաքըթ ուրիշ կառնէ այդ խտրութիւնը և իսլամը իսլամ գտնուելուն համար օրէնքէն աւելի օգուտ քաղելու է կըսէ՝ հակառակ ազատ արժանեաց և ազատ մրցման:

Մեք կը յարգենք իսլամները անոնք ալ կը յարգեն քրիստոնեայները, իսլամաց խեղահաս քաղաքականաւորներ հաւատարմութեան իրաւունք չունի իր բընութեանը մէջ հոն ուր հաւասար քաղաքացիութիւնը կըտիրէ, սակայն իսլամաց մէջ կայ նախապաշարեալ մաս մը, որ այս ճշմարտութեան համոզուած չէ ի վնաս իրեն և հանրութեան, ուստի ամեն հայրենասիրի պարտքն է մինչեւեւ այդ համոզումը գոյացնել հանրութեան մէջ՝ ցաւալի է որ վաքըթ ատոնց այդ համոզումը կը գգուէ եւ զիրենք ատոր մէջ կը վերահաստատէ: Բայց մեք դարձեալ ատոր վրայ չենք ցաւիր և մեր վեհապետին մեզ շնորհած հաւասարութեանը հետեւելով կըսենք թէ՝ օրինաց առջեւ ամեն ամեն մարդ հաւասար. օրէնքը որ և է դաւանանքէ եղող հաւասարութեամբ իւր կրօնքին համար առաւել շնորհ չտար և պէտք չէ տայ. եթէ տակաւին կան պաշտօններ որք իսլամաց վերապահուած են, այդ միւս հպատակաց վրայ պէտք եղած վստահութիւնը չգտնուելուն համար է, և այդ վստահութիւնը գոյանայ՝ որ և է պաշտօն որ և է կրօնքի առանձնաշնորհութիւն չպիտի ըլլայ, զի չկայ սահմանադրութեան մէջ այդպիսի ո-

ընդ տրամադրութիւն մը . հոն կըսէ թէ ամեն պաշտօնէութիւն ամեն կարգի հպատակաց բաց է, իսկ նախարարութիւնը վեհապետին վստահութիւնը վայելող անձինք կը վարեն . ըսել թէ՛ երբ քրիստոնեայ Օսմանցի մը վեհապետին վստահութեանը արժանանայ՝ պիտի կրնայ Մեծ եպարքոսը լայլ, արտաքին գործոց նախարարը ըլլալ, սպարապետը ըլլալ և այլն, կը բաւէ որ Օսմանցի է և վեհապետին վստահութեանը արժանացած . ուստի երբ օրէնքը այսքան ընդարձակութիւն ունի՝ վաքքթի ելլել օրէնքի առջեւ խտրութիւն հրատարակելը հին տաճկները շողքորթելէ ուրիշ նշանակութիւն չունի, որ մեծ վնաս է երկրին :

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ՍԱՀՄԱՆԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Տաճկական թերթերուն մէջ կը կարդանք թէ Մեծ Եպարքոս Միտհաթ բաշա թիւրք լըրագրագետները երկուշաբթի օր իւր ներկայութեանը կոչելով մէկ քանի պատուերներ ըրեր է, մանաւանդ վաքքթի խմբագրին երեկուան մեր դէմ՝ գրած իւր յօդուածը հաստատութիւն տալով զիմանութիւն մ'ալ ըրեր է :

Բարձր Միտհաթ բաշայի այս վարմունքը մեծ պատիւ կը բերէ իրեն տպագրական ազատութեան յարգը ճանչելու մասին, վասն զի տպագրութիւնը մեր երկրին մէջ այն աստիճանի նուաստութեան ու ցածութեան հասած էր՝ որ իբրեւ փորձառու նկարագրութիւնն ընել ամօթ կը համարինք մեզ, սակայն պարտական ենք ընել ժամանակին երբ տպագրական օրէնքը հրատարակուի և տպագրական դատաստանաւ ազատութիւնը վայելենք :

Ոչ ոք կուրանայ որ հրատարակեալ սահմանադրութեան հեղինակը Օգոստ . Սուլթանէն ետքը Բարձր . Միտհաթ բաշա է և անոր մէջ գտնուող մէկ քանի մեծ թերութիւնները որոց մէկ քանիին վրայ խօսեցանք և ուրիշներուն վրայ ալ պիտի խօսինք՝ Միտհաթ բաշա ականայ ընդունած է ատոնց ալ բարձր ուկը ժամանակին թողլով կը բաւէ որ երկիրը սահմանադրական դրութիւնը բնդունի :

Արդ Միտհաթ բաշայէն իբրեւ հեղինակ սահմանադրութեան իրաւունք ունի երկիրը և իրաւունք ունինք մենք պահանջելու որ տպագրական օ-

րէնքը ժամ յառաջ հրատարակելու չնորհն ընէ, տպագրութեան վրայէն այս անտանելի փուլի տուրքը վերցնէ և տպագրութիւնը իր իրաւամբը արժանի եղած դրիցը բարձրացնէ, զի տպագրութեան սոյն վիճակին մէջ երկիրը կը նմանի ճիշդ այն պարտիզին՝ որ ծաղիկներով ու ծառերով զարդարուած է, բայց ատոնց ջուր տալով զարգացնելու ոչ ջրամբար կայ և ոչ ջուրի՝ ճամբայ, հետեւաբար ինչպէս այս վիճակին մէջ գտնուող պարտեզները չուտ մը կը չորնան՝ նոյնպէս նաեւ հրատարակեալ սահմանադրութեան մէջ զգուշութեամբ հաստատուած անհատական և բնդհանրական ազատութիւններն պիտի թողնուին ու մեռեալ տառ դառնան եթէ տպագրութեան վիճակը չապահովի :

Սահմանադրականութեան մէջ ճիշդ տպագրական ազատութիւնն այն անունն է՝ ինչ որ է մարդուն կենդանութեան խնդրոյն մէջ հայն ու ջուրը :

Ո՞վ է այն որ պիտի ստորագրէ ժողովրդեան իւր իրաւունքը և իւր պարտականութիւնը. — մամուլն . ո՞վ է այն որ գործադիր իշխանութեան լիազօրութիւն տի իմացնէ երեսփոխանութեան, — մամուլը . ո՞վ է այն որ ժողովրդեան իրաւունքը չը պաշտպանող և իւր անձնական կրից հետեւը երեսփոխանը մատնանիլ պիտի ցուցնէ երկրին վեհապետին և ազգին, — մամուլը . ո՞վ է այն որ մամուլը զեղծում ներք պիտի խայտառակէ հանրութեան առաջը, — մամուլը . ո՞վ է որ ժողովրդեան մէջ երկպառակութիւն ցանաղ արտաքին թշնամոյն գլուխը պիտի ճղմէ անխնայ, — մամուլը . ո՞վ է այն որ ժողովրդեան մէջ եղբայրութիւն և միութիւն պիտի հաստատէ, — մամուլը . ո՞վ է այն որ արդի մեռեալ հայրենասիրութիւնը պիտի արթնցնէ, — մամուլը . ասոնք մամուլ ընելիքներն են ազատութեամբ, հապամամլոյն ըրածները, ասոնք անհամար են, երկիրը պարտքի տակ ձգողը մամուլն էր, ապաւտամբութիւն հանել տուողն մամուլն էր, կրօնամուլութիւնը տարածողը մամուլն էր, անմիաբանութիւնը հաստատ պահողը մամուլն էր, Սուլթան Ազիզը շողքորթողը մամուլն էր, պաշտօնէից ոմանց գողութիւնը ծածկողը մամուլն էր, հարստահարիչ պաշտօնեայեանները քաջալերողը մամուլն էր, իր և

երկրին գլխուն զարնողին ձեռքը համբուրողը և ժողովրդեան համբուրել տուողը մամուլն էր, վերջապէս ինչ չարիք որ եկաւ մամուլին երեսէն եկաւ, ինչ բաշիք որ պիտի գայ մամուլը երեսէն պիտի գայ, սակայն միթէ մամուլը անդի՞տութեամբ գործեց այդ չարիքը . — ոչ, բոլորն ալ գիտութեամբ գործեց, բայց կամ կաշառքով կամ հրամայեալ գործեց, զօրաւորին կաշառ, տկարին հրաման, այս էր տպագրութեան վիճակը, տկարը չէր կրնար չը հնազանդել, զի մահուան սպառնալիքը հրամանին կցուած էր, զօրաւորը չէր կրնար կաշառը մերժել, զի այդ մերժելովը դարձեալ ազատ չէր մահուանէ, սա առանկ ալ ազատ չը պիտի կարենար դրել, անանկ ալ՝ գոնէ ձրի չը գրելուս՝ կաշառով կը գրեմ քաւ, և երկիրն եկաւ հասաւ այն վիճակին՝ որ այլևս անտանելի եղաւ իմանդուն մընալ :

Ահա՛ ճիշդ այս պահուն Միտհաթ բաշա մը ունեցանք, որու պաշտօնական կենաց իբրեւ ժամանակակից գիտենք թէ՛ ինչ վտանգներ անցուց, մինչև անգամ իր կենքը վրայ առլ խօսքով յանձն չառաւ, գործքով յանձն առաւ, պարտատու ըլլանք եթէ ժամ մը առաջ իմացուեր, Միտհաթ բաշա սուլթան Ազիզի հրամանաւ կախաղանէն էր, սակայն Աստուած օգնութեան հասաւ իրեն ու ոչ միայն այդ մեծ վտանգէն ազատեց զինքը՝ այլ իր ապարանքին մէջ պատահած դաւաճանութեանէն ալ ազատեց ու Միտհաթ բաշա կենդանի մնաց :

Արդ Միտհաթ բաշայէն ուրեմ իրաւունք չունինք պահանջելու որ իւր նախնական ուշադրութիւնը մամուլը ազատութեան նուիրէ և ատու իր հիմնած ազատական պարտեզը յաւիտեան պայծառ պահէ :

Գիտենք թէ դժուարութիւններ ունի իր առջեւ, դժուարութիւններ որ ներքին են աւելի, քան թէ արտաքին, սակայն դարձեալ անկէ իրաւունք ունինք պահանջել զայս իբրեւ դժուարութեանց առջեւ ընաւ չը խոնարհող մարդ մը :

Իբրեւ է թէ տպագրական ազատութիւնը հաստատուելու պէտք էր և անոր կծու քննադատութեանը առաջին զօհ ինքն ըլլայ իրեն հակառակորդ մամուլն ազգեցութեամբ, սակայն ահա նոյն ինքն հոտ է իր պատ-

մանութեան էն կարեւոր կէտը, որ է արդարանալ կամ դատապարտուիլ ազատ տպագրութեամբ և ոչ թէ շողքորթելու կամ լուրջ պարտաւորեալ գերի տպագրութեամբ :

Ուստի երկիրն ու ամբողջ խումբագրութիւնը Բարձր . Միտհաթ բաշայէն կոպտէ տպագրական ազատութեան հաստատութիւնը, առ սոյն կոխելով այն տկար տուորկութիւնը որ կրնան թէ երկիրը իբրեւ պաշտօնական վիճակի մէջ տպագրական օրինաւոր ազատութիւն չը կրնար տալ, մինչդեռ եթէ իրօք պաշարման վիճակի մէջ է երկիրը՝ պէտք է պաշարման վիճակի օրէնքը առժամանակեայ կերպիւ դարձեալ հաստատուած ըլլայ, որպէս զի ոչ ոք առանց օրէնքի չը դատապարտուի, ինչպէս կրնէ սահմանադրութեան հիմնական սկզբունքը և ինչպէս է ամեն անհատական ազգաց մէջ կուգէ երկիրն ազատ ըլլայ կուգէ պաշարման վիճակի մէջ :

Էմիտգ քօմիտեի նախկին առաջին գիււնապետ Հիւրմէթ պէյ պատերազմէն դարձող մահմետական զինուորացի ուղերձ մը ուղղած է իմթիհատի միջոցաւ :

Սոյն ուղերձին մէջ շատ բզգաւայուն և հայրենասիրական խօսքերէն զատ հետեւեալ կըրօնական յորդորն ալ կը տեսնենք, որ իր կրօնական բնութեամբը խիստ ազգու ըլլալուն նոյն պարբերութիւնը ամբողջութեամբ կը հրատարակենք :

«Պատերազմի դաշտին վրայ մեռնողներուն (չէհիտ) անդիի աշխարհը բնաւ որ և է հարցում չըլլալով՝ արիւնոտ պատանքը ուսերնին արքայութիւն մտած տտեննին, Աստուած ասոնց ալ աւելի փոխարինութիւն մ'ընելու համար՝ պիտի հարցնէ թէ՛ աւելի ինչ կուգէք, ասոնք ալ՝ Տէր Աստուած մեզ անդամ մ'ալ աշխարհ դրկէ որ թշնամեաց հետ պատերազմինք եւ դարձեալ մեռնինք, և մարտիրոսութեան համար անգամ մ'ալ առնենք՝ պիտի ազադակեն. իմ այս ըսածս Գուրանով հաստատուած է » :

Քրիստոնէութիւնն ալ՝ պատերազմի դաշտը մեռնողները մարտիրոսաց դատը կը դատէ և արքայութեան արժանի կը համարի, որչափ ալ մեղաւոր եղած ըլլայ :

Հասան Մապրի բաշա և Էթ-
հէմ բաշա այսօր Էրզրում պի-
տի ուղարկուին :

ՏՕՔԹԵՕՈՒ ՃԷԼԱՆ

Մասնաւոր դարմանիչ Սբե-
սիալիսթ Գաղիական ախտի և
նոյն կամ որ և է պատճառաւ
ծագում առած ամբողջ ծընըն-
դական գործարաններու վերա-
բերեալ հիւանդութեանց :

Ինչպէս ծանուցինք, Տօք-
թէօն ճէլալին թէ իւր աշակեր-
տութեան ժամանակ և թէ վը-
կայեալ բժիշկ անուանուելէն
վերջը մասնաւոր ուսումն քրած
ըլլալը թէ Գաղիական և թէ
ուրիշ որ և է տեսակ ծննդա-
կան գործարաններու վերա-
բերեալ հիւանդութեանց ճիւ-
ղերուն մէջ, և որուն այս մա-
սին ունեցած ճարտարութիւնը
չատերուն ծանօթ ըլլալն գիտ-
նալով, կը ծանուցանենք Սը-
գոյ Հասարակութեան, որ ա-
մեն կիրակի, երեքշաբթի,
հինգշաբթի և շաբաթ օրերն
ժամը 6էն մինչև 10ը հիւանդ-
ներ պիտի ընդունի իւր բժնա-
կարանը որ է Բերայ Թարա-
պաշի ճատտէսի թիւ 117 և ա-
մեն երկուշաբթի, չորեքշաբ-
թի և ուրբաթ օրերը ժամը 6էն
մինչև 9ը Պահճէգաբու Համի-
տիյէ Թիւլպէին դէմի կարգը
իւր գաբուլու Սինապեան վի-
լէն էֆենտիի դեղարանը թիւ 32:

Փետր. 15

ՔԵՐԱԿԱՆ

130 պատկեր, 48 երեսէ
բաղկացեալ ընտիր թղթով և
կաղմեալ. կեդրոնատեղին է
Զարգարեան գործարան Կ. Պօ-
լիս Սուլթան Համամ թիւ 14
կը գտնուի նաև ամեն գրաւա-
ճառաց քով: Գին 40 վարայ:
Դպրոցաց համար հարկւրին
10 դեղջ:

Աղգ. Հիւանդանոցի ներքին
բժիշկ Տօքթօր Գարբիէլ Էֆէն-
տի Նահապետեան, այսուհետեւ
ամեն չորեքշաբթի օրերը ժամը
6էն 8 Սամաթիա Իմրահօրը Թօ-
գալթեան Պ. Գարբիէլի դեղա-
րանը, և ուրբաթ օրերը ժամը
6էն 8 դարձեալ Սամաթիա Մ.
Ճիւլանաթիին դեղարանը, նաև
Հիւանդանոց իսկն դիմող աղ-
քատ հիւանդաց ըստ առաջնոյն
ձրի նայելու պատրաստ ըլլալը
կը ծանուցանեն արդոյ հասարա-
կութեան:

Ի Լ Ա Ն

ՄԻՀՐԱՆ ԱՐԻԿԵԱՆ

Եաղճը խանքատա իւսթ գաթ-
տա 21 նիւմէրօլու օտաւտա հաֆ-

թատա հէր կիւն էօյլէնտէն սօն-
րա թալիպ օլանլարա լիսան լէ-
տաֆէթ պէյանը Թիւրքի թա-
լիւ վէ շակիրտանը հէր վէճհէ
խօշնուտ իտէճէք տիր:

ՏՕՔԹՕՐ ՄԱՐԲԵՐ

Վիէննա մէքթէպլէրինտէ օն
պէշ սէնէ մեղաւտտէմ տիրօմա
ալմըշ վէ պիւր չօդ Էփրոպա խա-
թախանէլէրտէ բրօվա իթմիշ օ-
լան տօքթօր Մարքեր՝ պու տէ-
ֆա Պէշիքթաշտա Բաշա մա-
հալլէսինտէ Բուււ քիլիսէսի դար-
շքսնտա 4 նիւմէրօլու քէնտի
խանէսինտէ հէր կիւն սաաթ
3-3է բազարտան մաատա ֆա-
դիր խաթաթալարա մէճճանէն պա-
գաճագ տըր:

Բազար իրթէսի, չարշամպա
վէ ճոււմա կիւնլէրի սաաթ 7-
9ա գատար Թադսիմոէ Պաթիր-
վիդ Էճգալսանէսինտէ, վէ սալը
վէ բէրշէմպէ վէ ճոււմա իր-
թէսի կիւնլէրի Գալաթատա
Վօյլօտա սօգաղնտա Բօլօնէդ
Էճգալսանէսինտէ սաաթ 7-9ա
գատար պուլուսուպ հէր նէվի
խաթաթալարա պագաճագ տըր:

Պուստան մաատա վազըթ-
լարտա պալէտտէ վիքր օլունան
խանէսինտէ պուլուսուր:

Միւմնյիլէյի տօքթօր, ճէ-
րահլըդ վէ Էպէլիք վէ բահիւմ
իւֆիւնէթի, գանլը վէ գուրու
պասուր, սըթմա, կէօյլուս, տէ-
րի խաթաթալըդ, ֆրէնկի վէ օն-
տան գալմա գուլադ, պուրուն
կէօզ վէ բահիւմ վէ եէլլէրի նէ
գատար էսիլ օլտա բէհրիքիլ
աղ վազըթ դաֆթնտա տէֆ ի-
տէճէք, վէ պէլ սօուդլուդ եէնի
վէ էսիլ քէնտի ալթաթընտա օն
տէֆատա տէֆ իտէճէյիլի ի-
լան իյլէր:

Գեկտ. 9

ՏՕՔԹՕՐ ՅՈՎՀԱՆՆԷՍԵԱՆ

Վկայեալ բժիշկն որ մասնա-
ւոր հմտութիւն ունի կուրծքի
և թոքային ախտերու, աչացա-
ւի, խոյրի (սըրաճա) և դաղիա-
կան ախտի. նաև կատարեալ
վիրաբոյժ ամեն ճիւղերու մէջ:

Կը ծանուցանեն արդոյ հա-
սարակութեան որ ամեն հինգ-
շաբթի և շաբաթ օրերը ժամը
4էն մինչև 9 հիւանդներն ընդու-
նելու պատրաստ պիտի ըլլայ Թօք-
դաբուի Էպէ փոզոցը թիւ 2
տանը մէջ:

Իսկ երկուշաբթի օրերը ժա-
մը 3էն մինչև 9 իրեն դիմող
աղքատիկ հիւանդները ձրիա-
պէս պիտի նայի, միւնոյն թա-

ղին մէջ Էսկի սալը բաղար ճատ-
տէսի թիւ 94 Պ. Նեքօլաթիի
դեղարանը: Գեկտ. 22

Օ Ս Ս Ի Ա Ն Ո Ւ

ՍԿՈՎՏԻՍՅՈՒ ՔԵՐԹՈՂԻՆ

Գ. ԴՍՐՈՒՆ

Ք ե Ր Թ ու ա ծ

Թարգմանէց

Պ. Յ. ԱՏՐՈՒՆԻ

Սոյն հեղինակին քերթուա-
ծոց արժէքը որ մինչև Հոմերոսի
հաւասար կը համարին բաղումը
յեւրոպացի դրագիտաց, այժմ
հայերէն աշխարհաբառ լեզուի
թարգմանուած ու տպագրուած
է, իրաւամբ կարծէ որ գտնուի
ամեն հայ բանասիրաց գրատան
մէջ: Կը վաճառի Մէրճան չարշք
գրախճառ Սրապեան Պաղտա-
սար աղայի և ուրիշ գրաւա-
ճառաց քով:

Գին 5 դշ

Յառաջագէմ աշակերտաց
համար Կաղանդի նուէր տալու
ալ շատ յարմար է:

ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆ ՏԷՏԷՍԱՆ

ՄԱՐԻՅՆ ՏԸԼՈՐՄԻ

Խ Ո Ս Տ Ո Վ Ա Ն Ա Ն Ք Ը
կամ

ՊԱՏՄԱԿԱՆ ՏԱՐՓԱՆՔ

Հեղինակ

ԷՕԺԷՆ ՏԸ ՄԵՐԳՈՒՐ

Կը ծախուի Եէնի-ճամի Զիլին-
կիրէր ճատտէսի թիւ 8, Ս. Ղ.
և Եաղմաճեան գրատունը գին
2 ֆրանք:

Ամբողջ գործը 2 հատորէ
պիտի բաղկանայ:

ԲԱՐԻՉՆ ՅԱՄԵՐԻԿԱՅ

ԳՈՐԾ Լ. ԼԱՊՈՒՎԵՑԻ

Այս եղական գործին երկ-
րորդ և վերջին հատորն ալ իդ-
միրի Տէտէեան տպարանէն հա-
սած ըլլալով, կը գտնուի Եէնի
ճամի փոզոց, Զիլինկիրէր ճատ-
տէսի, թիւ 8, Ս. Ղ. և Եաղ-
մաճեան գրատունը:

Գին 2 ֆրանք:

Պ. ՏԸ ԳԱՄՐՈՐ

Թարգմանէց Գ. Զիլինկիրեան

Հրատարակուի Տէպէտան

Կը ծախուի Ս. Ղ. և Եաղ-
մաճեան գրատունը:

Գին 1 ֆրանք 50 սանդիւմ:

ԱՌՈՂՋԱՊԱՀՈՒԹԻՒՆ

ԽՄԲԱԳՐՈՒՄԾ

Փարիզի բժշկական ակադե-
միային ծրագրին համեմատ

ԸՆԴՈՒՆՈՒՄԾ

Երկրորդական և վարժապե-
տական դպրոցներու մէջ:

Հէլէսի

ՆԵՔՏԱՐ ԺՈՐԺ

Բժիշկ և վարժապետ բնական
գիտութեանց, անդամ այլապլ
գիտական բնկերութեանց, և ըն.

Թարգմանէց

Ս. ԷԹՄԷՔՃԵԱՆ

192 միջակ ութամալ երես-
ներէ բաղկացեալ համառօտ
բայց ամփոփ դիրք մ'է այս,
որ ամեն կարգի և հասակի մար-
դոց ալ հասկանալի է իւր պար-
զութեամբ և յատկութեամբ
բը: Կը վաճառի ամեն գրաւա-
ճառաց քով, գինն է մէկ քա-
ռորդ Մէճիտիյէ:

Դպրոցներու համար հարկու-
րին տաան զեղջ կըլլայ:

ՆՈՐ ԱԶԴԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆ

Ամեն լեզուէ գործածուած
գրեանք կը գտնուի ու կը վա-
ճառուին Ուղուն Զարշք Բիլիտ
խանի կարգը թիւ 360 խանութը:
Գնուցները ժամը 4 1/2 էն
6 և 8 1/2 էն 11 կըլլան:

ՎԻՄԱԳՐԱՏՈՒՆ

ՊԵՏՐՈՍ ԳԱԼԷՆՏԷՐԵԱՆ

Բիգա-փալա խան քիւ 1

Վիմագրատունն պատրաստ է
ամեն տեսակ այցատոմս, հասցէ
և վաճառականական հաշուա-
կան խորագրեր խիստ յարգա-
րուն ընտիր և փայլուն ձեւով
չինելու դիւրագին եղանակաւ:

Վիմագրատունն կը խոստա-
նայ իրենդիմող յաճախորդները
կարելի է զածին չափ գօհ ընել.
և արգէն վիմագրատան տնօրէ-
նը ճանչցողները, բաւական է որ
արուեստական ճաշակի տէր ըլ-
լան կը վկայեն թէ աղինն ու
գեղեցիկը կատարեալապէս կըր-
նան գտնել:

Ուղողը ազատ է անձամբ վի-
մագրատունն դիմել և ինքնին
ստուգել ու համոզուելու այս
ամէնուն ճշմարտութեանը:

ԽՄԲԱԳՐ

ՏԷՐ ԵՒ ՊԱՏԱՍԻՆԱՏՈՒ
ՕԳՄԷՆ ԽՕՃԱՍԱՐԵԱՆ

Ի ՏՊԱՐԱՆԻ Օ. ԽՕՃԱՍԱՐԵԱՆ
ԵՈՒՍՈՒՔԵԱՆ ԽԱՆ ՎԵՐԻ ԵԱՐԿ
Թիւ 7